

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

S/12/008
LKR-4112-01-02/2012

Kraków, dnia września 2012 r.

**Pan
Maciej Juszczyk
p.o. Prezes Zarządu
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.
ul. Młoda 28
25-619 Kielce**

Wystąpienie pokontrolne

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, przeprowadziła w Przedsiębiorstwie Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Kielcach (Przedsiębiorstwie) kontrolę związaną z zapewnieniem ochrony bezdomnym zwierzętom w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 14 sierpnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK w związku z art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli², przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Przedsiębiorstwo nie zapewniło w 2010 r. właściwej opieki zwierzętom przebywającym w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Dyminach. Dopuszczenie do permanentnego przepełnienia zwierząt w Schronisku, niezastosowanie się do decyzji Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kielcach (PLW) z 7 października 2010 r. o wstrzymaniu przyjmowania psów do Schroniska i niezrealizowanie jego decyzji z 20 października 2010 r., jak i brak współpracy przy wyjaśnianiu doniesień organizacji działających na rzecz ochrony praw zwierząt, doprowadziło do zakazu prowadzenia Schroniska z dniem 18 listopada 2010 r. i wykreślenia go z rejestru działalności nadzorowanej.

Powyższa ocena wynika z następujących ocen cząstkowych:

1. NIK ocenia negatywnie dopuszczenie do nadmiernego zagęszczenia psów w Schronisku, którego „pojemność” określona była na 150 psów, ale przeciętnie przebywało w nim ok. 200 tych zwierząt, a niekiedy ich liczba dochodziła do 231. Przechowywanie zwierząt w takich warunkach nie mogło zapewniać im właściwej opieki i bezpieczeństwa pobytu oraz przyczyniało się do negatywnego wizerunku sprawowania tej opieki, zwłaszcza przez organizacje działające na rzecz ochrony praw zwierząt. Przepełnienie Schroniska było wynikiem decyzji Zarządu Przedsiębiorstwa, który podjął się wylapywania i przechowywania bezdomnych psów, nie tylko z terenu Kielc, ale także z 32 innych gmin, przy niedostosowanej infrastrukturze Schroniska do tak szerokiego zakresu działalności oraz niezabezpieczeniu miejsc w innych schroniskach dla

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Dz. U. Nr 227, poz. 1482 ze zm.

nadwyżki zwierząt ponad możliwą pojemność. Zaznaczyć przy tym należy, że w 2010 r. usługi wylapywania i przetrzymywania bezdomnych psów faktycznie wykonywano dla 26 gmin.

Aby zapewnić właściwe warunki przetrzymywania zwierząt (ze względu na liczebność psów) należało albo istotnie ograniczyć liczbę przyjmowanych do schroniska zwierząt, albo też zintensyfikować akcję adopcyjną. Nakłady na poprawę tych warunków w Schronisku były niewystarczające i spóźnione. Na remonty i modernizacje w 2010 r. wydatkowano 33,5 tys. zł, z czego 30,7 tys. zł w październiku i listopadzie, kiedy PLW zakazał przyjmowania nowych zwierząt, a działalność Schroniska były przedmiotem licznych skarg i interwencji.

Na zrównoważenie liczebności przyjmowanych i przetrzymywanych zwierząt nie pozwalała też liczba adopcji. Wprawdzie w 2010 r. przeprowadzono adopcje 392 psów, jednak średnia liczba tych zwierząt w Schronisku utrzymywała się na poziomie ok. 200. Krytyczne uwagi NIK odnoszą do zaniechania weryfikacji przez pracowników Schroniska warunków przetrzymywania zwierząt po adopcji, pomimo że działania takie były przewidziane w regulaminie Schroniska.

2. Warunki przyjmowania i kwarantanny zwierząt w Schronisku rażąco odbiegały od rozmiarów prowadzonej działalności. Obowiązkiem Przedsiębiorstwa było izolowanie chorych lub podejrzanych o chorobę zwierząt³, tymczasem do października 2010 r. zwierzęta na okres kwarantanny umieszczano w boksach znajdujących się w jednym ciągu z boksami dla pozostałych psów, co nie zapewniało należytej ochrony przebywających już w Schronisku zwierząt przed chorobami zakaźnymi i zostało zakwestionowane przez PLW. W wyniku uwag pokontrolnych, potwierdzonych decyzją PLW z 20 października 2010 r., wykonano pięć boksów przeznaczonych na kwarantannę. Przy założeniu możliwości kwarantanny psów w Schronisku już po realizacji zaleceń pokontrolnych i dwutygodniowym okresie kwarantanny przyjmowanego psa – to w 2010 r. (do 30 września 2010 r.) kwarantannę zapewniono 97 psom, podczas gdy w tym okresie przyjęto aż 515 tych zwierząt (190 z terenu Kielc i 325 z innych gmin).

3. Przedsiębiorstwo nie zapewniło właściwego rozmieszczenia zwierząt w Schronisku oraz skutecznych działań zapobiegających ich rozrodczości.

Brak sterylizacji lub kastracji przetrzymywanych osobników przy równoczesnej niemożliwości ich separacji, mógł doprowadzać do niechcianego rozrodu oraz powodować agresję w poszczególnych stadach przetrzymywanych w kojcach, skutkującą przypadkami zagryzień. Przepelnienie i złe rozmieszczenie zwierząt w Schronisku w ocenie PLW mogło być przyczyną 7 zagryzień, które miały miejsce do 23 maja 2010 r.

Obowiązkiem Schroniska było wyodrębnienie pomieszczeń przeznaczonych do utrzymywania zwierząt zdrowych, w tym osobnych dla samców, samic, samic z oseskami, młodych oddzielonych od matek – zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt. Natomiast w czasie kontroli i wizyt przeprowadzonych w Schronisku w październiku i listopadzie 2010 r. przez służby weterynaryjne, z udziałem organizacji społecznych, parlamentarzystów i przedstawicieli mediów, stwierdzono przypadki przetrzymywania w jednym boksie ciężarnych suk z psami (w tym przypadek oszczenienia się w takich warunkach), pogryzień i zagryzień psów w kojcach oraz przetrzymywania zwierząt w miejscach do tego nieprzeznaczonych. W konsekwencji stwierdzonych nieprawidłowości decyzją z 7 października 2010 r. PLW zakazał przyjmowania psów do Schroniska (mimo zakazu do 10 listopada 2010 r. przyjęto jednak 21 psów), a decyzją z 18 listopada 2010 r. zakazał Przedsiębiorstwu prowadzenia Schroniska i wykreślił je z rejestru działalności nadzorowanej.

4. W ocenie NIK, w okresie od stycznia do września 2010 r., żywienie zwierząt przetrzymywanych w Schronisku mogło odpowiadać ilościowym wymogom żywieniowym. Jednak w 2010 r. nierzetelnie rozchodowano surowce do produkcji pożywienia dla zwierząt, a w okresie od października do grudnia mogły wystąpić niedobory tych surowców do przygotowania karmy dla wszystkich zwierząt. Zakupiono w tym roku 30,4 t różnych produktów i odpadów mięsnych oraz 3,4 t kaszy i odpadów makaronowych, a także 0,4 t gotowej karmy. Kontrola NIK zwróciła jednak uwagę na dysproporcję zakupów produktów i odpadów mięsnych w 2010 r., gdyż w I półroczu zakupiono ich blisko 26 ton, a od lipca tylko 4,5 tony. Sposób ewidencjonowania rozchodów produktów żywnościowych nie odzwierciedlał faktycznego ich zużycia, lecz był tylko formalny, natomiast poza ewidencją znalazły się produkty żywnościowe otrzymywane w formie darowizny. Zapisy

³ § 2 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. Nr 158, poz. 1657).

w protokołach z kontroli weterynaryjnych z listopada 2010 r. wskazywały ponadto, że jakość żywienia psów była wówczas nieodpowiednia, nie posiadano zapasów żywności, a niektóre produkty mięsne były zepsute.

5. NIK ocenia negatywnie brak udokumentowania przekazania zwierząt przebywających na terenie byłego Schroniska. W związku z rozwiązaniem z dniem 13 grudnia 2010 r. umowy w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt na terenie Kielc i zapewnienia im opieki – nastąpiło przekazanie infrastruktury Schroniska Miastu Kielce, które następnie przekazało obiekt w użytkowanie Świętokrzyskiemu Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami „Zwierzak” w Kielcach. Natomiast przebywających na terenie byłego Schroniska zwierząt nie przekazano nowemu podmiotowi odpowiedzialnemu za opiekę nad nimi. niesporządzenie takiej dokumentacji uniemożliwia rzetelne ustalenie stanu ilościowego zwierząt i określenia ich kondycji w momencie formalnego zakończenia sprawowania nad nimi opieki przez Przedsiębiorstwo.
6. Sterylizację lub kastrację wykonywano wyłącznie na życzenie osób adoptujących, co było zgodne z obowiązującym wówczas w Kielcach „Programem zapobiegania bezdomności zwierząt”. W 2010 r. takim zabiegiem poddano łącznie 116 psów i 127 kotów obojga płci.
Z miesięcznych sprawozdań, sporządzanych od stycznia do września 2010 r., wynika, że w okresie tym eutanazji poddano 49 psów, a 78 padło. W ocenie PLW wielkości te nie odbiegały od stanu w innych tego typu placówkach, zastrzeżenia budziła natomiast nieczytelność i nieprecyzyjność zapisów w książce weterynaryjnej, w zakresie określenia przyczyn zgonów psów.
W 2010 r. Przedsiębiorstwo przekazało ze Schroniska do utylizacji około 5,3 ton odpadów kategorii I, II i III. Kontrola NIK nie stwierdziła rozbieżności w zakresie podawanych danych o eutanazji i padnięciach a ilością odpadów (z uwzględnieniem niespożytych lub zepsutych odpadków pierwotnie przeznaczonych do karmienia).
7. Na działalności Schroniska w 2009 r. Przedsiębiorstwo uzyskało 115,1 tys. zł zysku. W roku następnym działalność ta przyniosła 23,6 tys. zł straty, co wynikało głównie z konieczności wypowiedzenia umów gminom w związku z zakazem przyjmowania psów i prowadzenia Schroniska w listopadzie 2010 r. oraz wypowiedzeniem w grudniu tego roku umowy przez Miasto Kielce, które z tytułu nienależytej realizacji zadania obciążyło Przedsiębiorstwo karą w wysokości 42,1 tys. zł.
W związku z powyższym przychody uzyskane w 2010 r. w kwocie 706,3 tys. zł, były o 157,3 tys. zł mniejsze niż w roku poprzednim. Koszty własne Schroniska były o niespełna 20 tys. zł niższe od poniesionych w 2009 r. i kształtowały się na poziomie 729,9 tys. zł (w tym 49,9 tys. zł dotyczyło usług weterynaryjnych). Zwraca uwagę fakt różnych zasad rozliczania usług przetrzymywania psów z gminami. Wyłapywanie i przetrzymywanie psów na terenie Miasta Kielce rozliczano stawką ryczałtową 40,5 tys. zł miesięcznie (brutto). Natomiast za przetrzymywanie psa pochodzącego z gmin ościennych pobierano 13,10 zł (netto) za dzień, przy zastrzeżeniu, że po upływie 60 dni przechodził na własność Przedsiębiorstwa.

Ze względu na zaniechanie przez Przedsiębiorstwo z końcem 2010 r. realizacji zadań będących przedmiotem kontroli, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie odstępuje od przedstawienia wniosków pokontrolnych i nie oczekuje odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r., w związku z art. 2 ustawy nowelizującej, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Otrzymują:

1. Adresat
2. Akta kontroli